

Böhm Lénárt, Délmagyarország vagy ugynevezett Bánság külön történelme I. II. Pest, 1867, (după Grisellini, Versuch einer politischen und natürlichen Geschichte des temesvarer Banats, 2 Th. Wien, 1780); Schwicker I. H., Geschichte des Temeser Banats. Gross Beeskerek, 1861; Schwicker I. H., Politische Geschichte der Serben in Ungarn. Budapest, 1880; Wład Alajos, A román nép és ügye. Lugos, 1863; Velea Tincu Nicolae, Istoriaara bisericească politico-naționale etc. Sibiu, 1865; Milleker Bodog,

Versecz sz. kir. város története. Budapest, 1886; Milleker B., Ujabb délm. őstelepek. Temesvár, 1883; Pesty Frigyes, Szörényi bánság és vármegye története I. II. III.

Budapest, 1877—1878; Pesty Frigyes, Szörényvármegyei hajdani oláh kerületek. Budapest, 1876; Keler Em. et Fodor M., Epistolae Mathiae regis ad principes etc.

Cassoviae, I. II., 1743; Borovszky Samu, A dákok. Budapest, 1883; Történelmi és régészeti értesítő. Temesvár, 1882—1883; Vass Josef, Erdély a rómaiak alatt II.

Kolozsvár, 1863; Ortvy Tivadar, Tibiscum helyfevése. Budapest, 1876;

Pop Gavriil, Geografia Banatului și cunoștințe istorice și etnografice despre loc. Banatului. Lugos, 1864.)

Banatita, nume dat de B. v. Cotta unor diorite, mai ales celor ce conțin quart și augit, și se găsește în Banat, între Moldova nouă și Moravița (Feru).

Banaușia, (*grec.*) ocupațiunea cu științele și artele în mod profesional.

Banca, *instituit de bani și credit*. B.-le sunt întreprinderi, cari pot urmări un scop îndoit, anume: a) regularea plăților (comerțului cu bani), și b) mijlocirea de credit. Funcțiunea dintău e mai veche, dar în comerțul modern de B. prevalează afacerile de credit.

Cuvântul B. e de origine italiană; în veacul de mijloc zarafii din orașele Italiei aveau în piață o masă ori bancă (banco), pe care efectuiau plățile și făceau operațiunile lor. Când un zaraf sista plățile, i-se rupea banca (banco rotto), de unde terminul *bancrută*, (v. ac.)

Operațiunile principale ale B.-lor sunt: schimbul sau zarafia și comerțul cu metale nobile, afaceri de deposit (pentru păstrare, administrare și întrebuințare), de giro și de lombard, scontul, emisiunea de bilete de bancă

(bancnote), afaceri de incasso și cu asignațiuni, cumpărarea și vânzarea de efecte, negocierea cu împrumuturi, credit fonciar și mobilier (Crédit mobilier) și afaceri de amanet (Munte de pietate). După aceste operațiuni se deosebesc: *B. de giro*, instituite pentru păstrare de bani, cari regulau plățile clienților lor prin creditarea și debitarea conturilor lor. B. de aceste așafii nu mai există. (Cea dintău a fost B. venețiană »Monte vecchio«, fund. la 1587, cea din urmă în Hamburg până la 1875); B.-le moderne se impart: a) după afacerile lor active:

în *B. de discount*, cari cultivă scontul de cambii; *B. de lombard*, cari acordă împrumuturi pe amanet de efecte, mărfuri etc.; *B. hipotecare*, cari se ocupă cu creditul fonciar; *Credits mobiliers* (după modelul Cr. m. înființat în Paris de frații Péreire la 1852), cari se ocupă cu tot felul de afaceri de B., cu speculațiuni cu efecte, întreprinderi industriale etc.; b) după afacerile pasive se deosebesc: *B. de deposite*, cari primesc deposite pentru păstrare, administrare și întrebuințare și cultivă afaceri de giro și incasso; *B. fonciare*, cari emit scrisuri fonciare și *B. de emisiune sau circulațiune* cari emit bilete de B. Aceste B., prin faptul că emit bilete, cari circulează în-

Palatul Băncii naționale în Bucuresci.]